

SAMSVAR - Muligheter og hindringer for barn i lavinntektsfamilier

00:00:00 Iver Neumann

Kjære alle sammen. Velkommen. Vi starter nøyaktig på klokkeslettet av den enkle grunn at dette.

00:00:10 Iver Neumann

Kjære og jeg vil hvor ble det av statsråden? Der er du da du var i rød? Du var i rød frakk i sted, så da har du lyst sånn veldig lett å se det vi sier hjertelig 1000 takk og velkommen for at du kommer vi vi møtes jo stadig vekk.

00:00:25 Iver Neumann

Og jeg husker.

00:00:27 Iver Neumann

Forrige gang er jo ikke lenge siden, og det husker jeg ikke bare fordi det var veldig hyggelig, men også fordi jeg var iført lange, store slag støvler. Byen sto under vann.

00:00:35 Iver Neumann

Så i dag tenkte jeg at nå får jeg ta på meg småsko, selv om det ser litt glatt ut.

00:00:38 Iver Neumann

Men resultatet er at jeg gikk noe så stilig på ryggen på vei hit, så.

00:00:43 Iver Neumann

Men bortsett fra det, så er det.

00:00:44 Iver Neumann

Veldig hyggelig å treffe. Ja.

00:00:48 Iver Neumann

Vi skal ha et seminar om en rapport.

00:00:53 Iver Neumann

Og jeg synes det var veldig hyggelig å skraleste denne rapporten, for det første fordi det er en bra rapport, men for det annet fordi det er så mye elendighet før jeg jobbet her, så jobbet jeg på hyppig og der kom volden aggregert.

00:01:07 Iver Neumann

Det var krig og.

00:01:08 Iver Neumann

Det var development og sånn så man slapp å forholde seg til enkeltskjebner, så man kan si at ja, det er fælt.

00:01:13 Iver Neumann

Altså dette var dette, men så i.

00:01:14 Iver Neumann

Denne velferds bransjen, så er det jo så mye individuell elendighets store historier, og det går jo mye mer inn på enn, men her så er jo det jeg leste som.

00:01:23 Iver Neumann

Hoved budskapet til faktisk står ganske bra til med store deler av den gruppen vi skal diskutere, så det var jo veldig.

00:01:31 Iver Neumann

Hyggelig, så hvis jeg kunne be statsråden når man kommer opp, så vil jeg gjerne.

00:01:37 Iver Neumann

Overrekke denne rapporten og gi ordet til deg.

00:01:55 Linda Hofstad Helleland

Hva trenger 2 mikrofoner å gjøre det dere hører meg bra nå? 1000 takk for.

00:02:02 Linda Hofstad Helleland

Men veldig viktig rapport som jeg har sett fram til å.

00:02:06 Linda Hofstad Helleland

Motta og som jeg ser frem til å lese, og som jeg skal bruke jula på å lese og 1000 takk for et godt stykke arbeid med å kartlegge muligheter og hindre.

00:02:20 Linda Hofstad Helleland

Ja som barn opplever barn i familier med vedvarende lavinntekt. Jeg ser veldig fram til å sette meg inn i rapporten, fordi som dere kjenner til, så er det.

00:02:36 Linda Hofstad Helleland

Det arbeidet her viktig for regjeringen vi har sagt at det er en av de 6 viktigste ambisjonene våre er å å snu denne utviklingen, og for å kunne sette inn de riktige tiltakene, så er vi nødt til å ha et godt kunnskapsgrunnlag. Og det håper jeg, og det tror jeg vi har fått fått nå.

00:03:02 Linda Hofstad Helleland

Vi er jo veldig privilegerte i det landet her. Vi er preget av økonomisk velstand og gode materielle levekår, men så ser vi likevel at det er store forskjeller når det kommer til barn og unges oppvekstvilkår, og vi ser at enkelte grupper som barn, av enslige forsørgere og barn med innvandrerbakgrunn som er overrepresentert i statistikken over de som vokser opp i familier med vedvarende lavinntekt.

00:03:30 Linda Hofstad Helleland

Det er ikke alle barn.

00:03:33 Linda Hofstad Helleland

I lavinntektsfamilier som er utsatt. Det er viktig å huske på mange barn klarer seg veldig godt, og det tyder på at de brede forebyggende tiltakene som helsestasjon som skole som barnehage, de virker, og det skal vi huske på i det arbeidet vi når likevel ikke alle.

00:03:58 Linda Hofstad Helleland

Og bekymringer er nettopp den gruppen som.

00:04:02 Linda Hofstad Helleland

Faller utenfor gjennom oppveksten og blir også fattig som voksen for regjeringen. Så er det derfor prioritert. Det er høyt prioritert å bekjempe fattigdom, og særlig så gjelder det for barnefamilier å redusere.

00:04:27 Linda Hofstad Helleland

Men ikke minst også sette en stopper for at neste generasjon skal oppleve en lignende situasjon. For målet er at et barn som vokser opp i lavinntektsfamilier skal ha de samme mulighetene og den samme friheten til å skape sitt eget liv sitt sin egen Framtid som alle andre barn.

00:04:48 Linda Hofstad Helleland

I Norge de skal få god omsorg.

00:04:52 Linda Hofstad Helleland

De skal kunne bo trygt.

00:04:56 Linda Hofstad Helleland

De skulle kunne etableres som bil vennskap i oppveksten. De skal kunne ha håp, og de skal kunne føle seg verdifull i samfunnet og for å få til det så trenger vi en god oversikt over forskningen.

00:05:08 Linda Hofstad Helleland

Per i dag kan si oss om følgene av å vokse opp i familier med svak økonomi. Vi trenger å vite hva som er relevant for norske forhold.

00:05:19 Linda Hofstad Helleland

Og derfor så er kunnskapsoppsummeringen som vi mottar nå i dag et veldig viktig bidrag i debatten om hva som skal til for å sikre barn like muligheter i oppveksten, og nå som vi også vet mer om i hvilken grad og på hvilken måte lavinntekt og levekår påvirker barns utviklingsmuligheter, så kan vi svare også med målretta politikk, og jeg kommer nettopp fra askim hvor jeg har besøkt.

00:05:47 Linda Hofstad Helleland

Og der fortalte barnevernstjenesten meg at det er vanskelig å gå inn og hjelpe en familie hvis boforholdene er helt forferdelig, eller at de eneste har strevet med hver eneste dag. Det er å sørge for at regningene blir betalt og få mat på.

00:06:05 Linda Hofstad Helleland

Bordet det går utover omsorgsevnen.

00:06:11 Linda Hofstad Helleland

Så det å være også gode foreldre å gi en god omsorg til barna. Det henger også sammen.

00:06:19 Linda Hofstad Helleland

I noen grad med med det her og ulik oppvekst like muligheter.

00:06:27 Linda Hofstad Helleland

Det er en helt ny samarbeidsstrategi for barn, sosiale mobilitet som regjeringen akkurat nå har bestemt seg for å.

00:06:36 Linda Hofstad Helleland

Gå i gang med.

00:06:37 Linda Hofstad Helleland

Som dere kjenner til, så har den forrige strategien gått.

00:06:42 Linda Hofstad Helleland

Ut, og derfor har vi nå satt i gang et arbeid.

00:06:48 Linda Hofstad Helleland

Og håpe å legge fram i løpet av 2018 en ny samarbeidsstrategi som skal fremme deltakelse og som skal styrke muligheten for barns sosiale mobilitet. Vi skal styrke arbeidet med utsatte barnefamilier. Vi skal ha høy oppmerksomhet på god gjennomføring av utdanningsløp i barnehage og skole.

00:07:10 Linda Hofstad Helleland

Få til økt deltakelse og inkludering i fritid, kultur og idrett i et godt helsetilbud til alle og bedre tilgangen til arbeidslivet for ungdom men, ikke minst også på foreldrene deres.

00:07:27 Linda Hofstad Helleland

Samtidig som vi skal gjøre det her, og også for å følge opp den tidligere strategien som som viste seg å skape resultater, ikke minst når det handler om at man.

00:07:37 Linda Hofstad Helleland

Jobber på tvers.

00:07:37 Linda Hofstad Helleland

Og og ser hvor mye man.

00:07:39 Linda Hofstad Helleland

I mye større grad.

00:07:41 Linda Hofstad Helleland

Lykkes når man kan jobbe tett på tvers, så skal vi også.

00:07:48 Linda Hofstad Helleland

Legg til rette for å være initiativet, utvikle nye arbeidsmetoder og modeller for å få til et felles løft med lokal forankring.

00:07:57 Linda Hofstad Helleland

Det handler om.

00:07:58 Linda Hofstad Helleland

At vi ser.

00:07:59 Linda Hofstad Helleland

Et stort potensiale i at frivilligheten sammen med politiske myndigheter, myndighetene og sammen med næringslivet og sosiale entreprenører kan få til et mye.

00:08:13 Linda Hofstad Helleland

Bedre samarbeid om å redusere ulikheter i barns deltakelse og utviklingsmuligheter.

00:08:20 Linda Hofstad Helleland

Og målet. Det er å stimulere til økt lokal aktivitet og deltakelse på en rekke områder i barns.

00:08:26 Linda Hofstad Helleland

Oppvekst, og jeg ser at rundt om i landet så er det lokalt næringsliv som er opptatt av lokalmiljøet sitt, som er opptatt av at barn skal ha det bra, bidrar til å gi barn et godt fundament og gode muligheter for en god oppvekst og sammen med frivilligheten.

00:08:44 Linda Hofstad Helleland

Som kjenner til mange av de familiene og som jobber tett sammen med dem, og ikke minst da selvfølgelig kommunene så tenker at vi kan ta ut en ekstra kraft og til det arbeidet som den ordinære strategien vil ta utgangspunktet i.

00:09:07 Linda Hofstad Helleland

Vi forbedrer velferden ute i kommunene styrker det sosiale sikkerhetsnettet ved å prioritere rusomsorg, psykisk helse og innsats mot mot fattigdom.

00:09:16 Linda Hofstad Helleland

Og det skal fortsatt være bærebjelken også i en ny strategi som jeg gleder meg til å.

00:09:22 Linda Hofstad Helleland

Ta fatt på.

00:09:23 Linda Hofstad Helleland

Og hva er bedre da enn å ha dette kunnskapsgrunnlaget som vil gi oss muligheten til å løfte fram de riktige tiltakene som vil virke?

00:09:36 Linda Hofstad Helleland

For å motvirke bidra barnepappa 1000 takk for meg. Jeg gleder meg til å lese.

00:09:51 Mira Aaboen Sletten

Ja, jeg skal få lov å takke statsråden for en god og relevant innledning til dette samsvar seminaret.

00:10:00 Mira Aaboen Sletten

Og mitt navn er mira Sletten. Jeg jobber som forsker i seksjon for ungdomsforskning på nova her på oslomet, og det er jeg som skal lese oss gjennom dette arrangementet i dag.

00:10:12 Mira Aaboen Sletten

Og jeg kan også fortelle alle at det arrangementet streames så hei til dere som ser på streamingen, men vi må komme.

00:10:19 Mira Aaboen Sletten

I gang.

00:10:20 Mira Aaboen Sletten

For vi har et stort tema at.

00:10:22 Mira Aaboen Sletten

Det tak II.

00:10:22 Mira Aaboen Sletten

Dag, det skal jo handle om følgende av å vokse opp i en familie med svak økonomi.

00:10:28 Mira Aaboen Sletten

Og kunnskapsoversikten som er lansert i dag. Den er også omfattende. Den dekker nesten tohundre sider og har referanser til over 300 forskningsbidrag og annen støttelitteratur.

00:10:41 Mira Aaboen Sletten

Så det er mye å ta tak i.

00:10:44 Mira Aaboen Sletten

Og den dekker også et tema som er spennende litt likt som fra tidlig konsekvenser i tidlig barndom til konsekvenser i voksen alder.

00:10:53 Mira Aaboen Sletten

Ja, det er omfattende, men gir egentlig forskningslitteraturen et dekkende beskrivelse, en dekkende beskrivelse av hvordan det er å vokse opp i lavinntektsfamilier i Norge?

00:11:05 Mira Aaboen Sletten

Det er et viktig spørsmål og 2 av forskerne bak rapporten nå var forsker Christer Hyggen og afi forsker ingar brattbakk er de første som skal hjelpe oss å belyse dette spørsmålet velkommen opp, Christer.

00:11:27 Christer Hyggen

Takk mira det er.

00:11:29 Christer Hyggen

Et stort felt vi har lest mye, og jeg kommer til å snakke med ganske grove grove ordet i dag må jeg bare beklage, men sånn kommer det.

00:11:39 Christer Hyggen

Til å være.

00:11:41 Christer Hyggen

Det er sånn at hvert 10. barn vokser opp i en lavinntektsfamilie i Norge. Det er mer enn 100.000 barn. Dette vet dere.

00:11:52 Christer Hyggen

Det har vært 10. barn vokser opp i en lavinntektsfamilie kunne bety at det er 3 barn som vokser opp i lavinntekt i hver eneste klasse over hele Norge.

00:12:02 Christer Hyggen

Sånn er det ikke. Det er heller sånn at i noen klasser er det mange. I andre klasser er det færre fordi oppvekst i lavinntekt er.

00:12:13 Christer Hyggen

Et urbant fenomen fenomen. Det er et storbyfenomen. Det er en stor geografisk og regional variasjon i andelen barn og.

00:12:20 Christer Hyggen

Unge i lavinntekt.

00:12:21 Christer Hyggen

Familier noen grupper av barn er overrepresentert i statistikken som statsråden nevnte. Det er barn med ikke vestlige innvandrerbakgrunn, og det er barn som vokser.

00:12:30 Christer Hyggen

Opp med enslige forsørgere.

00:12:31 Christer Hyggen

Dette vet dere altså, men hva betyr det å vokse opp i lavinntektsfamilier? Hva betyr det for barn og unges muligheter? Muligheter til sosial deltakelse til prestasjoner i skolen?

00:12:42 Christer Hyggen

Hva betyr det for helse og trivsel? Hva betyr det på kort og på lang sikt? Hva sier forskningen?

00:12:50 Christer Hyggen

Vi begynner her.

00:12:52 Christer Hyggen

Vi har på oppdrag fra bbld fra familie og oppvekstavdelingen samlet lest systematisert kunnskap om hva en oppvekst i lavinntektsfamilier kan bety for barn og unges livssjanser på kort.

00:13:04 Christer Hyggen

Og lang sikt.

00:13:06 Christer Hyggen

Vi er så langt til at seg gjøre forsøkt å holde oss til forskning som kan se på nettopp betydningen av lav inntekt av.

00:13:11 Christer Hyggen

Penger i Norge så har vi ikke noe offisiell fattigdomsgrense, men vi ser jo ofte likhetstegn mellom lavinntekt og fattigdom. Men fattigdomsbegrepet er videre. Vi vier oss.

00:13:22 Christer Hyggen

Og spoler til andre diskusjoner enn det vi har tenkt å ta opp i dag, og det vi tar opp i denne rapporten.

00:13:31 Christer Hyggen

Vi har også lett etter forskningsbasert kunnskap som kan si noe om muligheter og hindringer for barn som vokser opp i lavinntektsfamilier.

00:13:38 Christer Hyggen

Vi har lett og funnet forskning fra samfunnsvitenskapelig medisinske tradisjoner, tverrfaglig utdanningsvitenskapelig. Vi har lest valgt og vraket etter et sett med ganske strenge kriterier, så vi endte opp med et betydelig bibliotek.

00:13:56 Christer Hyggen

Jeg har også særlig vært opptatt av forskningen som kunne sannsynliggjøre sammenhengen mellom mangel på penger i et hushold og uheldige valg knyttet til helse, utdanning, sosiale relasjoner, deltakelse og arbeidsledighet og så videre.

00:14:10 Christer Hyggen

Vi har lett etter forskning som kan si noe om hvordan disse sammenhengene utvikler seg og kommer til uttrykk ettersom barna og de unge blir eldre over livsløpet, og vi er lette etter modeller til mekanisme forklaringer som kan forklare hvorfor og hvordan det skjer.

00:14:26 Christer Hyggen

Vi har spesielt.

00:14:27 Christer Hyggen

Vært opptatt av om det betyr noe om hvor lenge du er utsatt for.

00:14:31 Christer Hyggen

Lavinntekt og når?

00:14:32 Christer Hyggen

I oppveksten du er utsatt for lavinntekt, og om det betyr noe.

00:14:38 Christer Hyggen

Så, hva sier forskningen?

00:14:41 Christer Hyggen

I likhet med politikere og praksisfeltet, så anerkjenner det aller meste av forskningen at de anerkjenner kompleksiteten i problematikken. At fattigdom lavinntekt er et komplekst fenomen at årsaker. Konsekvenser er sammenvevd over flere nivåer over tid gjennomgående så står barnet i sentrum.

00:15:00 Christer Hyggen

Barns liv deles ofte skjematisk inn i de ulike feltene man er opptatt av å undersøke.

00:15:06 Christer Hyggen

For eksempel sånn som vi har gjort det her barns liv er sammenvevd med familiers liv og familie. Nivået spiller ulike roller på ulike felt i barns liv, og familien er igjen innvevd i de omliggende samfunnsstrukturene og institusjonene.

00:15:23 Christer Hyggen

Dette er nivåer som kan påvirke barns utviklingsmuligheter og livssjanser, men nabolag. Det er skole helsetjenester. Det er normer i samfunnet. Det er grad av ulikhet i et, i en nasjon eller.

00:15:36 Christer Hyggen

Der du bor.

00:15:38 Christer Hyggen

Det er sammensatt. Det er kanskje nesten like sammensatt som.

00:15:43 Christer Hyggen

Barn og unges liv men en av forskningens roller er jo å forenkle og og systematisere og forstå for hvordan forstår forskningen den mulige sammenhengen mellom da oppvekst i lavinntekt og de veldig utfallene, hvorfor og på hvilken måte skulle penger bety noe?

00:16:01 Christer Hyggen

Det finnes i hovedsak 3 overordnede hypoteser eller modeller som kan brukes for å forklare disse sammenhengene. Hvis det er viktige, fordi avhengige av hvordan vi forstår disse sammenhengene mellom mangel på økonomiske ressurser og hvordan det går med barn og unge, så vil vi få en slags pekepinn på hvordan vi skal klare å løse denne sammenhengen, hvordan vi kan innrette politikk og tiltak for å.

00:16:25 Christer Hyggen

Motvirke eller lindre konsekvenser av oppvekst i lavinntektsfamilier. Den første er den enkleste der vi oftest tenker på det er investeringstyper.

00:16:34 Christer Hyggen

Tesen er tanken om at lavinntekt gjør det vanskelig å investere i ting som kan bidra til gode. Utfall kan være manglende muligheter til å investere i bolig bosted og så manglende muligheter til å investere i et godt kosthold. Læringsressurser i idrettsutstyr, deltakeravgifter og alt annet som koster penger, og man har barn i husholdet.

00:16:55 Christer Hyggen

Ting som kan bidra til at barna inkluderer sosialt, følger tilhørighet eller har bedre mulighet for å gjøre det godt på skolen for eksempel.

00:17:03 Christer Hyggen

Den andre hypotesen familier stress hypotesen antyder, at det ikke i hovedsak handler om manglende muligheter til å investere i barna, men heller om hva mangel på penger gjør med en familie og økonomiske bekymringer gjør med mulighetene for heller å har til å være gode foreldre.

00:17:19 Christer Hyggen

Til å utøve godt foreldreskap. Det handler om mulighetene til tid til lekser sammen med barna. Det handler om hvor mye oppmerksomhet de klarer å gi til barna eller hvor mye de bruker på å bekymre seg over økonomien.

00:17:32 Christer Hyggen

Det handler om hvordan mangel på økonomi kan påvirke relasjoner mellom foreldre og barn og mellom foreldre og foreldre.

00:17:40 Christer Hyggen

Og det kan handle da om hvordan disse økonomiske bekymringene og det er relatert til stresset eksempelvis kan føre til at husholds splittes opp den tredje hypotesen vi finner i forskningen antyder at det egentlig handler om de bakenforliggende kjennetegnende ved foreldrene kjennetegn som påvirker inntektsmulighetene, foreldre at ferden og kan føre til negative ut.

00:18:08 Christer Hyggen

Den handler om sykdom kan handle om rusadferd. Det kan også handle om utdanningsnivået hos foreldrene.

00:18:16 Christer Hyggen

Jeg tenkte helt kort, skulle blafre gjennom noen hovedfelt III forskningen. Hvis vi begynner tett på barnet med familien. Det finnes en omfattende litteratur som viser at lav husholdsinntekt, økonomiske problemer, fattigdom, økonomiske bekymringer kan vanskeliggjøre godt foreldreskap.

00:18:36 Christer Hyggen

Øker også risiko for skilsmisse, for eksempel en del av dette kobles til familiestress knyttet til økonomiske bekymringer. Det finnes første gang som viser sammenhengen mellom økonomiske problemer og foreldrestiler som økt bruk av autoritær eller sånn inkonsekvente. Foreldrestiler knyttet til stress kan forklares med økt stressnivå.

00:19:00 Christer Hyggen

Internasjonal forskning viser.

00:19:01 Christer Hyggen

Også at barn og unge som vokser opp i lavinntektsfamilier er mer utsatt for vold og overgrep og omsorgssvikt ser ut til å være gyldige i Norsk kontekst også.

00:19:09 Christer Hyggen

Det er også en økt risiko for omsorgsovertakelse i lavinntektsfamilier. Og så her i disse denne forskningen er det familiestress som står sentralt, men penger kan bety noe i seg selv.

00:19:21 Christer Hyggen

Flere naturlige eksperimenter har for eksempel vist, at en forbedret husholds økonomi, særlig i lavinntektsfamilier, er assosiert med positiv endring i unges opplevelse.

00:19:30 Christer Hyggen

Av foreldrene sine så gode foreldre.

00:19:33 Christer Hyggen

En økning i husholdsinntekt, særlig for lavinntektsfamilier og reduserer risiko for vold, omsorgssvikt og overgrep i en amerikansk konsept kontekst.

00:19:42 Christer Hyggen

Dette har vi ikke forskning på i Norge eller Norden, og så er det vist i Danmark at substansielle negative endringer i tilgjengelige økonomiske ressurser i et hushold, særlig i lavinntektsfamilier, medfører økt risiko for omsorgsovertakelse.

00:19:57 Christer Hyggen

Det går litt videre.

00:19:58 Christer Hyggen

Ut i de unge sosiale relasjoner, barn og unge fra lave inntektsfamilier. De deltar i mindre grad i organisert fritidsaktivitet enn unge med høyere inntekt eller fra familier med høyere inntekt.

00:20:10 Christer Hyggen

Sammenhengende så mange av sammenhengende de bedriver beskrives som en gradient eller en trapp, altså at litt flere ressurser betyr litt mer deltakelse.

00:20:20 Christer Hyggen

Det er ikke et knekkpunkt her. Det er ikke et rent fattigdomsproblem, altså. Det er også forskjell på de som er i midten av inntektsfordelingen.

00:20:29 Christer Hyggen

Og de som er litt høyere, litt mer deltakelse.

00:20:33 Christer Hyggen

Forskningen viser, at frafall fra idrett kan knyttes til sosioøkonomisk status, men penger eller som mangel på penger trekkes sjelden fram som en grunn til å slutte med idrett.

00:20:45 Christer Hyggen

Barna fra lavinntektsfamilier har ingen andre grad enn andre en nær venn. De er mindre populære blant jevnaldrende. Forskningen viser en svak til moderat sammenheng mellom ulike mål på familiens økonomiske ressurser og sannsynlighet for å være utsatt utsatt for.

00:21:02 Christer Hyggen

På benk først lenger at det er særlig mangel på penger påvirker mulighet til å delta sosialt på linje med andre at det kan få konsekvenser for popularitet. Jevnaldrende relasjoner og mobbing.

00:21:17 Christer Hyggen

Og så er det kriminalitet. Flere unge fra lavinntektsfamilier havner i trøbbel med loven, men.

00:21:24 Christer Hyggen

Sammenhengen her er kompleks hverken internasjonal nordisk eller Norsk forskning peker på at mangel på penger er en hovedårsak til kriminell aktivitet.

00:21:34 Christer Hyggen

Sammenheng mellom oppvekst i lavinntektsfamilier og kriminalitet, både med hensyn til siktelser, straff, fengslinger, så er i større grad ut til å handle den om den indirekte effekten. Lav husholdsinntekt kan ha på familierelasjoner og familiestress en mangelpå økonomiske og materielle ressurser i seg selv.

00:21:55 Christer Hyggen

Så er det forskning på utvikling barns utvikling Norsk og internasjonal forskning finner sannsynlige sammenhenger mellom oppvekst i lavinntekt og en rekke utfall knyttet til barn og unges utvikling.

00:22:06 Christer Hyggen

Det handler om kognitiv utvikling og sosioemosjonell utvikling. I tillegg så er det identifisert en økt risiko for utvikling av ulike former for adferdsproblemer og adhd. Den sammenhengende er relativt svake, men penger kan bety noe her. En negativ endring i husholdsinntekt.

00:22:25 Christer Hyggen

Jeg er assosiert med en økning i adferdsproblemer i familien.

00:22:29 Christer Hyggen

Men en forklaringene i forskningen knyttes i større grad til økt stress i familien eller foreldres utdanningsnivå enn til pengene i seg selv.

00:22:41 Christer Hyggen

Og utdanning det er ganske godt dokumentert gjennomgående at oppvekst i lavinntektsfamilier kan utgjøre en hindring for barns skoleprestasjoner, men forskningen dokumenterer at det særlig er andre kjennetegn som foreldres utdanning, men også andre mer komplekse problemer i familien som er viktig for å forklare økt frafall, kortere utdanningslengde og noe dårligere skoleprestasjoner.

00:23:07 Christer Hyggen

Men forskningen identifiserer også at noe av løsningen kan ligge i familien, særlig for barn som vokser opp i lavinntektsfamilier er det å gjøre lekser sammen med foreldre veldig viktig for skoleprestasjoner. Det er ikke like viktig for middelklasse barna.

00:23:26 Christer Hyggen

Og overgang til voksenroller helt kort oppvekst i lavinntektsfamilier påvirker sannsynlighet for overgang til arbeid negativt over hele Europa.

00:23:36 Christer Hyggen

Oppvekst i lavinntektsfamilier i Norge og i de nordiske landene er assosiert med lavere utdanningsopptak. Tidligere overgang inn i arbeidslivet, høyere risiko for arbeidsledighet, lengre varighet av arbeidsledighet, lavere alder for inngåelse av parforhold og lavere alder for foreldreskap.

00:23:54 Christer Hyggen

Studier av sosial mobilitet viser at barn av foreldre med lav inntekt og så selv har lavere inntekt som voksne.

00:24:00 Christer Hyggen

Men observasjonen er ofte på et sånt aggregert nivå, og når vi skal forsøke å lete etter mekanismer som kan forklare dette fra barndom og inn i voksen alder, så begynner det å bli relativt komplekst.

00:24:13 Christer Hyggen

Noen av forklaringene er knyttet til barns opplevde valgmuligheter, at barn som vokser opp i lavinntektsfamilier ser andre muligheter eller ikke, ser de store mulighetene som barn i familier med høyere inntekt. Ja også kanskje andre rollemodeller eller?

00:24:36 Christer Hyggen

Stor og variert kunnskapsbase internasjonalt, dokumentere sammenhengen mellom oppvekst i lavinntekt, økt sykkelighet og dødelighet som voksen igjen handler om en sosial gradient og trappeform litt mer ressurser.

00:24:51 Christer Hyggen

Litt bedre helse.

00:24:53 Christer Hyggen

Det gjelder også.

00:24:54 Christer Hyggen

For barn og unge.

00:24:56 Christer Hyggen

Det er omtrent dobbelt så vanlig for barn og unge fra familier med de laveste inntektene opplever daglige helseplager som barn og unge fra familier med de høyeste inntektene, altså omtrent dobbelt så høyt syke relatert skolefravær som barn fra familier med de høyeste inntektene, men noe som særlig er interessant i forskningen på sammenhengen mellom familieinntekt og helse er at i en Norsk og nordisk kontekst så ser det ut til at husholdsinntekt får.

00:25:26 Christer Hyggen

Økt betydning med økende alder en annen oppvekst. Dette gjelder særlig med hensyn til mental helse.

00:25:36 Christer Hyggen

Men gjennomgående er forskningen på sammenheng mellom oppvekst II, lavinntektsfamilier og negative helseutfall.

00:25:43 Christer Hyggen

Ikke entydig og de fleste korrelasjonene er ganske svake.

00:25:49 Christer Hyggen

Flertallet viser at oppvekst i vedvarende lavinntekt er alvorligere enn oppvekst i kortere perioder. Men det er også sårbarhet at en negativ endring i husholdsinntekt har kan ha særlig alvorlige konsekvenser, og særlig for ungdom, og særlig med hensyn til mental helse.

00:26:08 Christer Hyggen

Det finnes også.

00:26:09 Christer Hyggen

En del forskning som ser på sammenhengen mellom husholdsinntekt.

00:26:13 Christer Hyggen

Og helserelatert adferd.

00:26:18 Christer Hyggen

Hvis du sammenhenger mellom oppvekst i lavinntektsfamilier og mindre sunn livsstil som voksen oppvekst i lavinntektsfamilier, øker risikoen for utvikling av overvekt fedme gjennom oppvekst og inn i voksen alder. Det er også vist at unge fra lavinntekt som ville spise mindre frukt.

00:26:34 Christer Hyggen

Grønnsaker, mindre fisk, mer kjøtt enn unge fra familier med høyere inntekt. Dette knyttes likevel ikke til inntektsnivået i familien. Det er ikke noe som tyder på at vi.

00:26:46 Christer Hyggen

Er Norsk eller?

00:26:47 Christer Hyggen

Nordisk kontekst at det er mangel på penger som gjør det vanskelig å investere i sunn mat sammenhengende handler i større grad om antyder forskningen og om livs.

00:26:59 Christer Hyggen

Stil, men også om for eksempel tilgang til grøntområder, fysisk aktivitet og nabolaget blant annet og nabolaget skal ingar fortelle litt mer om.

00:27:26 Ingar Brattbakk

Ja krister startet med å snakke om at dette er et urbant fenomen, og det er sårbarhet at i Norge så er det hvert tredje barn som vokser opp i vedvarende lavinntekt. De bor i en av landets 6 største byer.

00:27:46 Ingar Brattbakk

Og det er også veldig stor intern variasjon i byene. Hvis vi tar Oslo som eksempel, så har et av de mest velstående nabolagene i vest i Oslo 2% vedvarende lavinntekt blant barn, mens et i indre øst har 64%. Så det er ganske store interne forskjeller i byene.

00:28:13 Ingar Brattbakk

Det at det er et urbant fenomen. Det betyr også at det er disse familiene bor i de områdene av landene hvor boligskattene er høyest. Så i tillegg til å ha lave inntekter, så har de også høyest boligskatter.

00:28:32 Ingar Brattbakk

Hmmm generelt så er det et sentralt funn her at boforhold når det gjelder boforhold er at barn i lavinntektsfamilier i større grad enn andre bor til leie.

00:28:44 Ingar Brattbakk

Altså de bor i leieboliger og de har dårligere boforhold enn andre barn. Det er tydelig slått fast i forskni.

00:28:50 Ingar Brattbakk

Ja og et første poeng her er at en kan si at en kjerne effekt av det å være boligeier er at husholdet akkumulerer økonomisk velstand. Det går disse familiene glipp av når de leier boligen sin.

00:29:06 Ingar Brattbakk

Ellers er det en rekke internasjonale og norske studier som viser at det er klare sammenhenger mellom lavinntektsfamilier med barn og dårlige boforhold.

00:29:14 Ingar Brattbakk

Og dette er i stor grad knyttet til leieboliger, hvor det store flertallet av disse familiene som bor noen stikkord her er ustabilitet, trangboddhet, uheldig bomiljø, lav standard.

00:29:36 Ingar Brattbakk

Og flere av disse studiene viser også at nettopp dårlige boforhold har en negativ effekt på barn og unges livssjanser videre i livet.

00:29:45 Ingar Brattbakk

2 stikkord, her er flytting og trangboddhet og flytter mye medfører at barn og unge rykkes ut av skole og nærmiljøet og mister viktige sosiale relasjoner, og gjentatte ganger må etablere nye relasjoner og sosialiseres inn på nytt.

00:30:00 Ingar Brattbakk

Flytting og usikkerhet og frykt knyttet til boligsituasjonen kan bidra til familiestress og uro for framtiden.

00:30:08 Ingar Brattbakk

Blant barn og unge.

00:30:09 Ingar Brattbakk

Og det gjelder særlig i de tilfellene som vi snakker om her, hvor flytting i mindre grad er ønsket og noe familien har bestemt seg for å gjøre.

00:30:19 Ingar Brattbakk

Men i større grad er et resultat av leiekontrakter som ikke fornyes økonomiske problemer, som gjør at man også i ekstreme tilfeller står i fare for utkastelse fra leiligheten sin på ganske kort varsel.

00:30:38 Ingar Brattbakk

I den delen.

00:30:39 Ingar Brattbakk

Av utleiemarkedet som mange lavinntektsfamilier bor, er det i tillegg da altså ekstra høye husleier. Dette er kanskje litt overraskende for mange, men det er sånn at vi snakker her nesten om et eget segment i boligmarkedet der utleier krever en kompensasjon for å huse en gruppe som veldig få andre ønsker å huse, og denne gruppen har dermed veldig begrenset muligheter til å finne en god og trygg bolig.

00:31:06 Ingar Brattbakk

Dette blir omtalt i forskningen som økonomisk diskriminering av utsatte barnefamilier.

00:31:13 Ingar Brattbakk

Og bo trangt kan ha en rekke uheldige konsekvenser for muligheten for å gjøre lekser ha med venner hjem og man tilbringer ofte mer tid utenfor hjemmet.

00:31:22 Ingar Brattbakk

Det siste kan ha negative effekter hvis nærmiljøet i liten grad tilbyr gode og trygge arenaer for barn og unge.

00:31:29 Ingar Brattbakk

Uheldig bomiljø handler delvis om sammensetningen blant de nærmeste naboene i samme blokk eller bygård. Enten disse er kommunale eller private leieboer.

00:31:39 Ingar Brattbakk

Mye forskning peker på at de uheldige konsekvensene av at barnefamilier bortsett sammen med personer i aktiv rus og personer med psykiske lidelser.

00:31:48 Ingar Brattbakk

Som også i periode kan være utagerende og oppleves som truende for barn.

00:31:55 Ingar Brattbakk

God miljøet bringer oss over til det litt mer utvidet nærmiljøet og såkalte nabolageffekter.

00:32:01 Ingar Brattbakk

Internt i byene følger bosettingsmønster i stor grad i sosioøkonomiske og etniske segregasjonen mønstrene områder med ressursfattig dom i nabolaget.

00:32:18 Ingar Brattbakk

Der man da har en opphopning av levekårsutfordringer.

00:32:24 Ingar Brattbakk

Gjør at mange barn har et dårligere oppvekstmiljø når man vokser opp i disse områdene.

00:32:30 Ingar Brattbakk

Og at de har da flere byrder og færre goder enn øvrige barn.

00:32:37 Ingar Brattbakk

I vår litteraturgjennomgang, så viser vi at nabolagseffekter for barn og unge generelt er veldig godt dokumentert, og at de går i både positiv og negativ retning.

00:32:49 Ingar Brattbakk

Oppvekststed spiller en rolle for barn og unges livssjanser, mens noen har drahjelp fra nabolaget sitt, representerer oppvekststedet en ulempe for andre.

00:33:00 Ingar Brattbakk

Dessuten finner vi også studier som viser at barn og unge fra familier med lavere sosioøkonomisk posisjon påvirker sterkest av nabolaget.

00:33:09 Ingar Brattbakk

Altså de opplevde. De påvirker sterkere enn de som kommer fra hjem, hvor foreldrene har høyere utdanning og inntekt. Og dette er et særlig viktig funn med tanke på situasjonen til barn og unge fra lavinntektsfamilier, som i tillegg da også ofte bor i områder med mer krevende oppvekstmiljø.

00:33:26 Ingar Brattbakk

Barnefamilier med lavest inntekt er i større grad enn andre prisgitt. De mest utsatte områdene internt i byene og områder med høy andel kommunale og private utleieboliger.

00:33:36 Ingar Brattbakk

Et viktig funn særlig for større byer er derfor at mange barn i lavinntektsfamilier, i tillegg til å få med seg mindre ressurser hjemmefra, også ofte er utsatt for en høyere grad av kollektiv ressursfattigdom i nærmiljøet sitt.

00:33:48 Ingar Brattbakk

Og blant annet i form av høy høyere andel, utsatte naboer og dårlig fysisk utemiljø.

00:33:57 Ingar Brattbakk

Disse forholdene og sammenlignet altså godt dokumentert og utfall for barn og unge som det utfallet som er studert mest er deres sosiale mobilitet.

00:34:08 Ingar Brattbakk

Altså man studerer hvordan oppvekst i et nabolag har påvirkning for hvilken utdanning man får, hvilken inntekt man får som voksen og i hvilken grad man kommer i arbeid eller ikke.

00:34:22 Ingar Brattbakk

Her har funnet ganske klare og en meter studie som har tatt for seg 88 internasjonale studier.

00:34:29 Ingar Brattbakk

Peker på 4.

00:34:30 Ingar Brattbakk

Sider ved lokalmiljøet, som har en klar påvirkning på barn og unges utdannings utfall. De 4 sidene er omfanget av fattigdom og lavinntekt i nabolaget.

00:34:41 Ingar Brattbakk

Lokale sosiale normer og holdninger knyttet til betydning av utdanning, andelen migrant og etniske minoritetsgrupper og sosial uorden i nabolaget.

00:34:53 Ingar Brattbakk

Ellers finner vi også en rekke studier som viser at trekk ved nabolaget også påvirker helse helseatferd, rusbruk, sosiale normer, avvikende adferd, kriminalitet og utsatthet for vold.

00:35:09 Ingar Brattbakk

Tross klare funn på det feltet her, så er det verdt å minne om at den gjennomsnittlige effekten fra nabolaget for det enkelte individ er relativt liten eller moderat.

00:35:18 Ingar Brattbakk

Det er den sosiale bakgrunnen knyttet til trekk ved familien som fortsatt har størst betydning, men fordi nabolaget effektene omfatter så mange, så er samfunnseffekten likevel betydelig.

00:35:32 Ingar Brattbakk

Så litt om hvordan disse nabolags effektene kan tenkes å oppstå. Hvis i litteraturen så skiller man mellom 2 hovedgrupper av teorier. Den ene handler om sosiale, interne og sosiale forhold i nabolaget.

00:35:45 Ingar Brattbakk

Dette er klassiske teorier om læring, sosialisering, stikkord. Her er sosiale nettverk, rollemodeller smitteeffekter. Sosiale normer. Disse teoriene er særlig aktuelle for barn og unge, fordi disse er i formativ alder, og i tillegg tilbringer mye tid i nærmiljøet. Den andre hovedgruppen handler om eksterne forhold, altså trekk ved samfunnet rundt, som vi tenker påvirker nabolagene.

00:36:12 Ingar Brattbakk

Her kan vi nevne lokale institusjonelle ressurser. Altså kan det tenkes at disse områdene får dårligere tilgang på ressurser i form av for eksempel dårligere søknad av gode lærere til skolene, mindre penger til ulike tjenester, dårligere uteområder og så videre.

00:36:33 Ingar Brattbakk

Et annet forhold som ofte nevnes når det gjelder når man ser på byen som helhet og nabolaget som en del av av hele byen, er det som handler om stigmatisering av områder og de som.

00:36:43 Ingar Brattbakk

Bor der.

00:36:44 Ingar Brattbakk

Mange unger forteller at de blir møtt med stigma når de er utenfor sitt eget område, og at det påvirker selvfølelse.

00:36:53 Ingar Brattbakk

I tillegg kan det altså påvirke ressurs strømmen som jeg nevnte inntil området og en veldig viktig side ved dette er at det også kan påvirke flyttestrømmene som gjør som sier noe om hvem som ønsker å bo komme til dette området, og at det dermed også påvirker boligprisene. Og så har man en negativ runddans når det gjelder segregasjonen.

00:37:17 Ingar Brattbakk

Kristin nevnte innledningsvis investerings hypotese og familiestress hypotese, og begge disse er relevante for å forstå mekanismene knyttet til hvordan boforhold og bosted kan ha konsekvenser for livssjanser.

00:37:29 Ingar Brattbakk

Og har lav inntekt begrenser mulighetene betydelig når det gjelder valg av bolig og bosted og inntektsfamilier er dermed i mindre grad økonomisk handlingsrom til å kjøpe gode boliger i gode nabolag med skoler som har høy kvalitet, noe som igjen da kan se ut som en manglende evne til å investere i barnas framtidsmuligheter og dårlige boforhold og bo i et utsatt nabolag kan dessuten bidra til økt familiestress.

00:37:54 Ingar Brattbakk

Dårlige boforhold i form av trangboddhet, lav standard usikre leiekontrakter kan være en kilde til bekymring og stress i familien.

00:38:01 Ingar Brattbakk

Det samme gjelder det å bo i et område hvor det er mye uro i bomiljøet og hvor kvaliteten på nabolagets institusjoner og kollektive goder ofte goder ofte er lavere enn i øvrige byområder.

00:38:15 Ingar Brattbakk

Et spørsmål som det er knyttet mye diskusjoner rundt er, er det egentlig bedre for om barnefamilier med svake sosioøkonomiske ressurser å bo i et mer velstående område?

00:38:25 Ingar Brattbakk

Hvordan er det å ha en lite der mange har mye? Det her berører også planlegging og bypolitikk knyttet til hvorvidt socialnomics eller sosialt blandet nabolag er noe vi bør etterstrebe på.

00:38:38 Ingar Brattbakk

Dette feltet er det litt sprikende funn ut fra hvilke konsekvenser vi studerer. Hovedtendensen er at følelsen av utenforskap og skam ser ut til å være mer utbredt blant barna i lavinntektsfamilier som vokser opp i velstående nabolag enn i øvrige nabolag.

00:38:55 Ingar Brattbakk

Og det gjelder særlig for guttene.

00:38:57 Ingar Brattbakk

Men på tross av dette ser det ut til at den sosiale mobiliteten deres likevel er sterkere ved oppvekst i et mer velstående nabolag enn i øvrige nabolag.

00:39:08 Ingar Brattbakk

Et interessant funn her som både er gjort i Norge og Sverige, og som nyanserer dette bildet noe er at det ikke ser ut til å være de.

00:39:15 Ingar Brattbakk

Aller mest velstående.

00:39:16 Ingar Brattbakk

Nabolagene i økonomisk forstand som fremmer sosial mobilitet sterkest, men mer sosialt blandede middelklassen nabolag med høy grad av kulturell kapital.

00:39:27 Ingar Brattbakk

Et annet forhold som det har vært å kommentere er at mange foreldre har et veldig bevisst forhold til at de bor i et område som har en del utfordringer, og vi snakker derfor om på en måte foreldre medierte effekter man også setter inn noen beskyttelsesstrategier for å prøve å beskytte barna fra de mest uheldige sidene ved nabolaget.

00:39:50 Ingar Brattbakk

Det kan handle om å søke seg mot beboere man anser har en positiv innvirkning, holder barna mer innendørs lede dem mot mer passende lekekamerater føre til foreta selektive valg av barnehager, sende dem til bedre skoler andre steder i byen, orientere seg mot aktiviteter og nettverk og sosiale kontakter utenfor nabolaget.

00:40:09 Ingar Brattbakk

En effekt av at dette skjer er også da at da tappes det det lokale skolen og nærmiljøet ytterligere fordi ressursene fra de familiene som kunne ha bidratt til lokalt.

00:40:22 Ingar Brattbakk

Men, som i stedet velger andre arenaer.

00:40:26 Ingar Brattbakk

Og så er det sann at det ser ut.

00:40:27 Ingar Brattbakk

Til at de mest utsatte familiene i.

00:40:29 Ingar Brattbakk

Tillegg i mindre grad benytter sånne typer beskyttelsesstrategier.

00:40:34 Ingar Brattbakk

Kanskje fordi de har mindre mulighet til det enn andre familier. Dermed er altså disse barna mer utsatt for nabolaget sitt for å oppsummere.

00:40:44 Ingar Brattbakk

Forskningen viser at barn og unge fra lavinntektsfamilier og familier med lav utdanning preges sterkere av nabolaget sitt både i positiv og negativ retning enn øvrige barn, barn og unge fra familier med svake sosioøkonomiske ressurser ser ut til å tilbringe mer tid ute.

00:40:59 Ingar Brattbakk

Og eksponeres dermed sterkere grad for nabolaget sitt.

00:41:03 Ingar Brattbakk

Dette forklares igjen med høyere grad.

00:41:07 Ingar Brattbakk

Familiestresset hjemme at foreldrene i mindre grad beskytter barna mot uheldige sider ved nabolaget, og at barna er mer sårbare og at trangboddhet og dårlige boforhold gjør at de tilbringer mindre tid hjemme.

00:41:19 Ingar Brattbakk

Gutter påvirkes dessuten i større grad enn jenter. Alder har også betydning for graden av eksponering for nabolaget. De yngste barna preges minst, mens litt eldre barn og ungdom påvirkes sterkere.

00:41:31 Ingar Brattbakk

Oppsummert kan vi si at gutter fra hjem med lav sosioøkonomisk posisjon som tid tilbringer mye tid i nabolaget på påvirkes i sterkest grad av nabolaget sitt både positivt og negativt.

00:41:51 Iver Neumann

Jeg fikk meg enda.

00:41:57 Christer Hyggen

Hva betyr dette?

00:41:58 Christer Hyggen

Hva har vi lært? Hvor står forskningen?

00:42:02 Christer Hyggen

Hvordan skal vi? Hvordan skal?

00:42:04 Christer Hyggen

Vi bruke dette til til politikk.

00:42:08 Christer Hyggen

Nå glemte jeg klokka, men jeg har kanskje ikke så mye tid enn.

00:42:12 Christer Hyggen

Det går fint.

00:42:16 Christer Hyggen

Det er et stort tilfang av forskning på området.

00:42:20 Christer Hyggen

De siste 10 årene.

00:42:24 Christer Hyggen

Og denne nyere forskningen har lært oss ganske mye.

00:42:28 Christer Hyggen

Det er for bedre.

00:42:29 Christer Hyggen

Data nyere metoder mer komplekst teoritilfang har bidratt til et mere nyansert og bredere bilde av de mulige konsekvensene av å vokse opp i lavinntekt hushold.

00:42:42 Christer Hyggen

Det er longitudinelle data, altså hvor man følger folk over tid, har erstattet med sånne øyeblikksbilder. Det er jakten på kausale sammenhenger.

00:42:51 Christer Hyggen

Altså er det en sammenheng her, eller er det bare en samvariasjon som vi kaller de forskningen? Og det er også et økende tilfang av forskning som benytter naturlige eksperimenter.

00:43:02 Christer Hyggen

Denne forskningen viser særlig at det er særlig familiestress samspill i familien som står sentralt for å forklare sammenhengene. De økte forståelsene for de mekanismene som er i spill. Det gir et bedre grunnlag for å kunne forstå hvordan vi kan motvirke de mulige uheldige konsekvensene.

00:43:24 Christer Hyggen

Nyere forskning og der hvor forskningsfronten kanskje ligger for øyeblikket. Det er den tettere koblingen mellom ulike forskningstradisjoner. De tradisjonene som forsøker å koble samfunnsvitenskapelige innsikter og observasjoner med psykologisk innsikter og også biologiske nevrobiologiske hjerneforskningen har kommet sterkt de siste årene, men det er fortsatt et et.

00:43:52 Christer Hyggen

Lukk igjen. Det er forskning som forsøker å forstå og forklare hvordan fattigdoms opplevelser opplevelser av privasjon opplevelser av oppvekst i stress kommer inn under huden på på på barn og unge og i dette feltet så er det fortsatt en del uløste diskusjoner. Er det sånn at opplevelsen av fattigdom lavinntekt stress i oppvekst fester seg?

00:44:19 Christer Hyggen

At det er en irreversibel hendelse at det er noe som på en måte påvirker deg eller sender deg III negative baner. Eller er det en akkumulering av uheldige erfaringer knyttet til oppvekst i lavinntekt? Dette vet vi fortsatt relativt lite om, men altså.

00:44:40 Christer Hyggen

Hva betyr dette for politikken?

00:44:44 Christer Hyggen

I det meste av den identifiserte forskningen, så er det tydelig at det er mekanismer som kan beskrives med alle de 3 modellene vi presenterte innledningsvis som er i spill.

00:44:54 Christer Hyggen

Mangel på penger kan ha en viss direkte effekt, kanskje særlig med hensyn til sosial deltakelse, for eksempel. Men dette betyr at for å utvikle god politikk og gode tiltak for å motvirke negative konsekvenser av oppveksten, lavinntektsfamilier må benytte.

00:45:13 Christer Hyggen

Helhetlig strategier.

00:45:17 Christer Hyggen

De funnene som viser at viser den økte betydningen av husholdsinntekt, ettersom barn og unge blir eldre, tyder på at økt politisk fokus og innsatser rettet mot eldre barn og tenåringer. Funnene som viser.

00:45:36 Christer Hyggen

Betydningen av vedvarende lav inntekt tyder på at vi må se på denne gruppa, men disse funnene som også tyder på den nedadgående økonomiske mobiliteten, følte at vi ikke må glemme til de glemme de som vokser opp i.

00:45:50 Christer Hyggen

Familier med ustabil og uforutsett.

00:45:53 Christer Hyggen

Hmmm inntekt deler særlig for utfall eller etter mental helse og særlig for ungdom.

00:46:03 Christer Hyggen

En viktig observasjon, nei, skal vi se.

00:46:07 Christer Hyggen

Funnene som viser negativ påvirkning på barn og unge fra dårlige boforhold utsatte nabolag tilsier at vi har mye å hente på å styrke den boligsosiale politikken og all politikk som styrker kollektive ressurser i utsatte skoler og naboer.

00:46:23 Christer Hyggen

Samtidig så bør vi satse sterkere både når det gjelder grunnleggende inntektssikring og overordna bolig skoleplan byutviklingspolitikk som kan bidra til mindre segregasjon og med føre til mer blandet og nabolag bedre boforhold og en jevnere geografisk fordeling av byrder og goder i utgangspunktet sånn at behovet for de lindrende tiltakene for utsatte grupper.

00:46:47 Christer Hyggen

Og i område.

00:46:48 Christer Hyggen

Bør reduseres, men en særlig viktig observasjon vi har gjort i denne kunnskapsoppsummeringen er den gjennomgående lavere sammenhengen mellom oppvekst i lavinntektsfamilier og uheldige utfall på de fleste områder i Norge enn det som identifiserer i internasjonal litteratur.

00:47:06 Christer Hyggen

Og dette betyr jo sannsynligvis at det er veldig mye med den måten vi organiserer vårt samfunn på måten vi organiserer politikken og de tiltakene vi setter inn som allerede fungi.

00:47:17 Christer Hyggen

Dette betyr at dette er noe vi nok bør ta vare på, men nå skal jeg straks avslutte. Jeg hadde tenkt å si noe om kunnskapsfull, men jeg skal ikke gå i dybden på det vi vi vet ganske mye, men det er en god del vi fortsatt lurer på.

00:47:34 Christer Hyggen

Dette handler om hva penger egentlig betyr disse forskjellene på sosiale gradienter og terskler. Kan vi finne noen sånne terskler hvor vi ser at her dette er et fattigdomsproblem? Vi mener også det er et behov for en systematisering og.

00:47:49 Christer Hyggen

Samling av hverdags erfaringene. Mye av det vi har sett på i dette forskningssiden.

00:47:57 Christer Hyggen

I vårt prosjekt. Det handler om de litt sånn større aggregerte sammenhengene for å forstå hva som rører seg for å forstå hva som hvordan det er å leve i leve med låginntekt, så trenger vi mer systematisering av disse hverdagserfaringer og den kvalitative forskningen.

00:48:15 Christer Hyggen

I dette tenker jeg også at det er viktig med et økt fokus på de barn og unges perspektiv.

00:48:23 Christer Hyggen

Vi har sett mye forskning.

00:48:26 Christer Hyggen

Nordisk som kobler disse gode registrene våre med server data kobler dem med større kvalitative forskningsinnsatser. Disse er det mindre av.

00:48:37 Christer Hyggen

Norge, vi har noen få eksempler, noen få gode eksempler og en av de som har ledet et av de store prosjektene tidligere.

00:48:46 Christer Hyggen

Det er mona sandbæk, som kommer her og skal kommentere etterpå, så jeg tenker, jeg skal ikke gå så mye mer inn i det, men si ja takk for oss les rapporten, men gjøres tilgjengelig i dag på nett, og kanskje også i papirform ett sted.

00:49:09 Mira Aaboen Sletten

Takk for interessante innlegg Christer og Ingar da har vi blitt litt klokere. Vi har. Vi har lært at det å vokse opp i lavinntekt.

00:49:22 Mira Aaboen Sletten

Det kan ha konsekvenser på flere områder i livet, men hvordan de sammenhengene forklares. Det er kan variere avhengig av hvilke typer utvalg vi ser på.

00:49:35 Mira Aaboen Sletten

Og så har vi også lært, at det handler om oftere handler om en sosial gradient enn om på en måte akkurat en sånn fattigdomsgrense nødvendigvis.

00:49:44 Mira Aaboen Sletten

Jeg plukket også opp at vi at noen typer utfall er viktigere eller er mer tydelig blant eldre ungdom enn blant eller blant ungdom da eldre barn, enn enn blant de yngste, og at det her med livsløpet er et område der vi fremdeles ikke.

00:50:04 Mira Aaboen Sletten

Har nok kunnskap i hvordan de her konsekvensene og ja.

00:50:11 Mira Aaboen Sletten

Det her er jo leve opp med vokse opp med med en inntektsfattige familie.

00:50:16 Mira Aaboen Sletten

Hvordan det liksom utvikler seg over livsløpet? Men det skriver vi også i rapporten at det er et sammensatt fenomen uten enkle løsninger, og vi skal få opp noen flere her i dag som skal hjelpe oss med å belyse dette problemet litt mer. For det første som du nevnte Christer.

00:50:35 Mira Aaboen Sletten

Professor i sosialt arbeid hvor oslomet Mona Sandbæk og hun har fulgt dette forskningsfeltet.

00:50:41 Mira Aaboen Sletten

Lenge og ledet en av de største panelstudie i Norge om betydningen av familiens inntekt for for barn og unges levekår velkommen opp møne.

00:50:59 Mona Sandbæk

Ja, først vil jeg takke for invitasjonen, og dernest vil jeg gratulere forfatterne med en grundig rapport. Det er særlig gledelig.

00:51:11 Mona Sandbæk

Det er særlig gledelig at funnene dere legger fram er så nyansert.

00:51:18 Mona Sandbæk

Barnefattigdom er, som vi har hørt mange ganger allerede, er et komplekst fenomen. Ikke minst konsekvensene det har å vokse opp i fattigdom.

00:51:25 Mona Sandbæk

Situasjonen til familier under lavinntekt er forskjellig. Det avhenger av årsaken, varigheten og hvilke andre ressurser de har. Det er for såvidt ingen grunn til å tro at utfallet skal være det så.

00:51:42 Mona Sandbæk

Dessuten, familier og svartmaler konsekvensene av å vokse opp i fattigdom er også undervurdere foreldre og barns innsats for at det likevel skal gå bra.

00:51:55 Mona Sandbæk

Norsk og internasjonal forskning viser at foreldre flest gjør en stor innsats for å prioritere barnas behov, og mange barn gjør også en innsats for å unngå å bli ekskludert.

00:52:10 Mona Sandbæk

Denne innsatsen må vi.

00:52:11 Mona Sandbæk

Verdsette og også støtte opp om med.

00:52:15 Mona Sandbæk

Offentlige tiltak.

00:52:18 Mona Sandbæk

Jeg er derfor enig med iver i at det er gledelig at resultatene deres viser at det går ikke dårlig med alle, men ikke desto mindre viser både rapporten og ikke minst presentasjonen deres her at det er en risikofaktor faktisk på alle de variablene dere har undersøkt.

00:52:42 Mona Sandbæk

Familieforhold og utvikling, helse og helseadferd, utdanning og overgang til arbeidsliv, bolig og nabolags forhold.

00:52:50 Mona Sandbæk

Så hvordan kan samfunnet minimere denne risikoen? Jeg vil bruke innlegget mitt til å fokusere på tiltak knyttet til 2 av de områdene dere har omtalt. Inntektssikring og lindrende tiltak, som også kan kalles kompensierende.

00:53:08 Mona Sandbæk

Først om inntekt arbeidslinja er som regel svaret på hvordan fattige skal få høyere inntekt, og arbeidslinja kan forstås som et virkemiddel for å innfri menneskers rett til arbeid.

00:53:20 Mona Sandbæk

Vi snakker jo ofte om plikt til arbeid, men ifølge f ns menneskerettighetserklæring har mennesker også en rett til arbeid.

00:53:29 Mona Sandbæk

Dessuten fattigdomsforskning viser hvor gjerne de aller fleste vil forsørge seg selv.

00:53:36 Mona Sandbæk

Og barna sine.

00:53:38 Mona Sandbæk

Mange som lever med lav inntekt søker ikke om tilleggsytelser som de har krav på. De låner av venner og familie strever etter og tilbakebetale og vise gjensidighet.

00:53:49 Mona Sandbæk

Der de kan.

00:53:53 Mona Sandbæk

Det, at mennesker er i arbeid, også forutsetning for en bærekraftig velferdsstat, så det er mange grunner til å støtte arbeidslinjen. Men det er jo også noen problematiske sider, for eksempel retorikken. Det snakkes og skrives ofte.

00:54:08 Mona Sandbæk

Som om alle kan få arbeid nå?

00:54:12 Mona Sandbæk

Til tross for at det er godt dokumentert at alle får ikke innpass på arbeidsmarkedet. Det kan være grunner til helse manglende norskferdigheter, mangel på utdanning eller en mismatch mellom utdanning og etterspørsel. Dette er en utfordring for kvalitet kvalifiseringsprogrammene.

00:54:32 Mona Sandbæk

Motivasjon er et stikkord.

00:54:34 Mona Sandbæk

For å motivere til arbeid kan man ikke få like mye utbetalt som ikke arbeide? Nei, det er et viktig dilemma.

00:54:41 Mona Sandbæk

Det skal hentes av arbeide, men når det er dokumentert at mange ikke får arbeid uansett hvor motiverte de er da må vi også forholde oss til et annet dilemma hvor?

00:54:54 Iver Neumann

Noe som kommer ned her?

00:54:56 Mona Sandbæk

Skal vi se? Ja, det går.

00:54:57 Mona Sandbæk

Bra hvor lite penger skal foreldre og barn klare seg med?

00:55:03 Mona Sandbæk

Stagnasjonen i overføringen av økonomiske midler til barnefamilier og økningen i antall barn under lavinntektsgrensen aktualiserer dette spørsmålet.

00:55:18 Mona Sandbæk

Og jeg vil si da litt om lindrende tiltak, altså. I dag står lindrende tiltak forstått som tiltak.

00:55:27

Hva er dette?

00:55:27 Mona Sandbæk

Bra, hvordan ser jeg ut på håret?

00:55:33 Mona Sandbæk

Du vet det er viktig halvår må du.

00:55:35 Mona Sandbæk

Sørge for, at jeg ser ordentlig ut.

00:55:40

Jeg merker det.

00:55:42

Tenker jeg.

00:55:45

Du må rett og slett på.

00:55:50 Mona Sandbæk

Har du glemt det? Du synes det er fikler.

00:55:51 Taler 2

Jeg gikk jeg.

00:55:54

Nå må jo oss kan det stemme nå.

00:55:58 Mona Sandbæk

Jeg har mange.

00:55:59 Mona Sandbæk

Gode kolleger er det OK?

00:56:02 Mona Sandbæk

OK, da går jeg over til dette med lindrende tiltak, forstått som tiltak som reduserer ulempene å være fattige uten å heve inntektene.

00:56:15 Mona Sandbæk

Til de som lever.

00:56:18 Mona Sandbæk

Med fattig barnefattigdom.

00:56:22

Vi bruker den nå.

00:56:24 Iver Neumann

Klikke OK der.

00:56:32 Mona Sandbæk

Ja, regjeringens strategi.

00:56:36 Mona Sandbæk

For 2015 til 2017 er et godt eksempel. Her satses det på samordning av tjenester for utsatte barnefamilier, barnehage og skoler, deltakelse og inkludering, helsetilbud.

00:56:47 Mona Sandbæk

Tilgang til arbeidsliv for ungdom og foreldre dette er utmerkede tiltak som jeg støtter fullt ut, og det kan være grunn til å gi honnør for denne satsingen.

00:56:55 Mona Sandbæk

Men det er alltid et, men, men det løser ikke dilemmaet, men nivå på foreldrenes egen inntekt. Hva betyr det for barn og foreldre hvis foreldre knapt har råd til å betale for dem og deres aktiviteter?

00:57:09 Mona Sandbæk

Therese saltkjel viser i den skal til den skandinaviske levekårs tradisjonen, hvor kommand og resources oppfattes som grunnleggende for menneskers mulighet til å realisere velferd i europarådet og eus retningslinjer for godt foreldreskap i tråd med barnekonvensjonen legges det også avgjørende vekt på å sikre familiens materielle rammebetingelser.

00:57:32 Mona Sandbæk

E us recommandation 2013 investeringen children og europarådets rekommandasjon om policy support positiv parenting er helt klare på.

00:57:43 Mona Sandbæk

At det å forsørge barna sine økonomisk er en del av det å være deres primære omsorgspersoner.

00:57:53 Mona Sandbæk

Og jeg vil da gå tilbake til?

00:57:56 Mona Sandbæk

Et poeng fra innledningen min forskning viser at de fleste foreldre med lav inntekt ønsker akkurat som foreldre som ikke.

00:58:04 Mona Sandbæk

Har lav inntekt.

00:58:05 Mona Sandbæk

Og forsørge seg selv og barna sine. Dette er en vilje og et ønske. Samfunnet må slutte opp om.

00:58:12 Mona Sandbæk

Og jeg tenker at det dere skriver dere identifiserer jo inntektssikring som en av de grunnlag en en av satsingsområdene for tiltak, og for meg så fremstår da 2 spørsmål her til inntektssikringen, hvordan skal vi i større grad oppfylle menneskers rett til arbeid?

00:58:32

Og hvordan?

00:58:33 Mona Sandbæk

Skal vi sikre at de som ikke får innfridd denne retten til arbeid?

00:58:38 Mona Sandbæk

Har en inntekt som gjør dem i stand til å være de viktigste omsorgsgiverne for barna sine, også når det gjelder materiell.

00:58:55 Mira Aaboen Sletten

Ja da hadde vi det opprinnelige programmet også. Et innlegg fra stine Kristiansen fra Røde Kors, som dessverre har hatt et sykdomsforfall. Men heldigvis så har vi et ganske annet perspektiv her i dag enn det mona kan bidra med.

00:59:16 Mira Aaboen Sletten

Noen som jobber tett med barn og unge i en bydel med høy andel av familier med lav inntekt. Det er Reinert Mithassel.

00:59:25 Mira Aaboen Sletten

Du er leder for deichmann biblo, altså tøyens fantastiske bibliotek for målgruppen mellom 10 og 15 år, og som også det tilbudet er også utviklet i tett dialog med barn og unge.

00:59:39 Mira Aaboen Sletten

Så da skal du få ordet.

00:59:42 Mira Aaboen Sletten

Ja ja ja.

00:59:46 Taler 2

Det jeg prøver meg ja.

00:59:51 Reinert Mithassel

Ja, jeg har mer sånn utstående ører, så.

00:59:53 Reinert Mithassel

Går jeg bra?

00:59:58 Reinert Mithassel

Jeg ble liksom ikke så oppløftet som iver liksom laden til ved introduksjonen sin at dette går jo slett ikke så gærent.

01:00:05 Reinert Mithassel

Jeg synes egentlig det går veldig gærent jeg. Det er jo trist å være fattig, og så skal man i tillegg ha alle disse følgevirkningene, og det påvirker alle sider av livet hele resten av livet. Så jeg synes det er ganske forstemmende. Og så tenker jeg hva, hva kan vi gjøre med dette?

01:00:26 Reinert Mithassel

Og selvfølgelig så er det jo ålreit da å.

01:00:30 Reinert Mithassel

Prøve å få.

01:00:31 Reinert Mithassel

Gjort det slik at folk tjener nok penger da.

01:00:35 Christer Hyggen

Og og og.

01:00:36 Reinert Mithassel

Det er jo et kjempevanskelig politisk.

01:00:39 Reinert Mithassel

Arbeid som må til.

01:00:42 Reinert Mithassel

Men jeg tenker også dette med penger III seg selv er det det er mer kanskje en indikator på en situasjon enn at det er cashen at at det handler litt om fordi barna er jo fattige fordi foreldrene er fattige og foreldrene er ikke fattige fordi de har valgt å være fattige. Men det er fordi de ikke får tjent noen penger og hvorfor får de ikke tjent?

01:01:02 Reinert Mithassel

Noe penger vel det handler.

01:01:03 Reinert Mithassel

Vel oftest kanskje da. Hvis man ikke er en rar kunstner, så handler det om en manglende.

01:01:10 Reinert Mithassel

Manglende utgangs.

01:01:12 Reinert Mithassel

Da og som handler om kompetanse av ulike slag og jeg tenker fra min hverdag, så så tenker jeg mest på at foreldrene mangler den sosiale kompetansen de mangler den kulturelle kompetansen de mangler evnen til å orientere seg og høre til i byen, og at det kanskje er vel så skummelt som penger.

01:01:35 Reinert Mithassel

Seg selv.

01:01:40 Reinert Mithassel

Det er noe med at.

01:01:42 Reinert Mithassel

Vel forskningen i hvert fall det det nå nå har bratbak tidligere også lagt fram en rapport sammen med landslag. Hagen var ikke så og og det.

01:01:54 Reinert Mithassel

Var egentlig utgangspunktet.

01:01:56 Reinert Mithassel

Tror jeg til at biblo ble noe av.

01:02:00 Reinert Mithassel

Så det er litt kult at man ser at det er hvis man får ting svart på hvitt, og gjerne at det står i Avisa, så synes politikerne at dette her kan vi ikke leve med og det dere skrev noe sånt som at det var 1/3 av barna som vokser opp på Tøyen som er under unescos fattigdomsgrense, så det er jo en.

01:02:16 Reinert Mithassel

Grense noe sånt noe der omkring ja så så og det. Det ville politikerne gjøre noe med, og derfor har vi bygget da et et bibliotek som i form for instrumentell innsats som en avbøtende tiltak.

01:02:31 Reinert Mithassel

På barnas s.

01:02:32 Reinert Mithassel

Situasjon, og det sto vi i hver dag. Jeg er ikke noe sånn fagperson, så jeg føler meg litt sånn ydmyk her, for jeg er bare en sånn glad amatør som har nærmet meg dette fra et praktisk ståsted og ikke fra et sånt tungt faglig akademisk bakgrunn.

01:02:50 Reinert Mithassel

Men det er en del som noe med basiskompetanse som jeg merker at barna mangler. De har et lavere kompetansenivå. De kan ikke holde en sak.

01:03:02 Reinert Mithassel

Ikke sant? Altså de de det. Det er en del ting som er sånn basic som som de mangler i hverdagen og som vi ser er veldig viktig for oss å bidra med og som vi vi.

01:03:14 Reinert Mithassel

Ser at vi.

01:03:15 Reinert Mithassel

Har en effekt vi ser i øynene deres at vi forandrer faktisk fremtiden deres i hverdagen på biblioteket, sånn at vi vi vet at vi bidra.

01:03:25 Reinert Mithassel

Men det er spørsmålet er om det er nok. Det er nok mer som må til, og jeg tror at forfatteren nil guymon, hvis dere har hørt om halvannet støtte på noen folk som drev og utviklet fengsler i New York, som som på samme måte som man utvikler skoler i forhold til en forventet behov som man da prøvde også finne ut av hva slags fengselskapasitet trenger man om 10 år?

01:03:47 Reinert Mithassel

Og og de hadde da sagt at ja, men det er ikke så vanskelig å beregne det, for det er bare å se på hvor mange elleveåringer som er dårlig lesere. Det er dårlig til å lese.

01:03:58 Reinert Mithassel

For er det dårlig til å lese, så blir du dårlig i alle fag på skolen, så må du hevde deg på en eller annen måte da så blir du tøff i trynet og litt anti skole og og finner liksom andre måter å å være tøff på.

01:04:12 Reinert Mithassel

Og så møtes man med stigma, ikke sant? Og så sånne sånne fordommer, altså hvis man møtes med et stigma så vel så svarer man på det til slutt, selv om det kanskje ikke var sånn til å begynne med.

01:04:24 Reinert Mithassel

Og så ramler man utfor så det er det er mange sånne spinn da som dette er påstander fra fra noen, men men men disse fengsel folkene mente i hvert fall at det var 1 1 1 til en nærmest sammenheng mellom lesing og kriminalitet evne.

01:04:42 Reinert Mithassel

Så jeg kortet.

01:04:43 Reinert Mithassel

Ja, men det kan jeg gjøre. Jeg tenker at det vi det viktigste vi gjør er å.

01:04:48 Reinert Mithassel

Å prøve å stimulere deres egenverd.

01:04:52 Reinert Mithassel

Gjennom å likebehandle barn som kanskje er forskjellig i de fleste øynene og ta utgangspunkt i hvem de er der de er og og jeg tror det er en en viktig kilde til at vi vi lykkes så, men da kan jeg bare avslutte takk.

01:05:19 Mira Aaboen Sletten

Skal vi se da en liten skifte?

01:05:20 Taler 2

Der sånn.

01:05:26 Mira Aaboen Sletten

Regner til mona kan dere komme opp og sette dere her.

01:05:31 Mona Sandbæk

Skal vi se?

01:05:33 Mira Aaboen Sletten

Jeg sier takk til dere begge 2.

01:05:37 Mira Aaboen Sletten

Jeg opplevde at du mona de løsning eller ditt hovedbudskap til rapportforfatterne var at at vi må ikke glemme at vi også må gjøre foreldrene økonomisk i stand til å være gode foreldre eller ta vare på foreldreansvaret sin.

01:05:54 Mira Aaboen Sletten

Mens ditt på budskap regnet det var mer å satse på at du også må satse på de kompenserende arenaene, at det er ikke nok å bare satse på familien.

01:06:06 Mira Aaboen Sletten

Da skal vi gå over til en litt løsere delen av arrangementet. Vi skal ha en paneldebatt, og vi.

01:06:13 Mira Aaboen Sletten

Skal få opp.

01:06:14 Mira Aaboen Sletten

Christer og ingar fra tidligere igjen, og så skal vi også få opp sipo forsker elling borgeraas.

01:06:24 Mira Aaboen Sletten

Som er den.

01:06:26 Mira Aaboen Sletten

Tredje forfatteren bak kunnskapsoversikten, og som i flere år har vært sentral i utviklingen av sifos forbruksbaserte fattigdomsmål.

01:06:37 Mira Aaboen Sletten

Og underveis nå, så vil det også være mulig for salen å tegne seg.

01:06:40 Mira Aaboen Sletten

For spørsmål til halvår.

01:06:41 Mira Aaboen Sletten

Her men jeg tenkte jeg skulle begynne med noen spørsmål selv, og jeg tenkte å begynne med et spørsmål til deg, elling.

01:06:55 Mira Aaboen Sletten

For på en måte å begynne med det, det første først, altså som kanskje er det som vi tenker er det enkleste spørsmålet på en måte, og hvordan vi anslår hvor mange barn og unge som bor i lavinntektsfamilier. Jeg lurer på om du kan reflektere litt rundt?

01:07:12 Mira Aaboen Sletten

Om forskningen som foreligger i dag, er god nok til å gi et godt bilde av hvor stort problemet er.

01:07:20 Mira Aaboen Sletten

På dette.

01:07:21 Iver Neumann0

Nei, jeg tror vel at et sånt hovedproblemet også i dette arbeidet vi har gjort. Det er jo at vi har et lav inntektsbegrep som blir forløst.

01:07:35 Iver Neumann0

At vi har et lavinntekt som er forløst og for upresist. Det gjelder også når vi skulle se på konsekvenser av det å leve i lavinntekt, så så er det liksom usikkert hva, hva? Hva denne lave inntekten sier, og det nærmeste vi kommer, det vet vel alle sammen. Det er jo og som byrået bruker på lavinntekt permanent lavinntekt det er eu målet med 60% av medianinntekten.

01:08:00 Iver Neumann0

Som er egentlig et godt et godt ulikhetsmål, men som sier egentlig veldig lite om situasjonen til de som befinner seg under det lave inntektsmålet.

01:08:12 Iver Neumann0

Sånn at og og mye av forskningen vi har sett her også når vi ser at.

01:08:16 Iver Neumann0

Dere er relativt lave assosiasjoner mellom.

01:08:20 Iver Neumann0

Mellom det å leve i lave inntekt og og, og det er sånn uheldige utfall, så skyldes nok det tror jeg at vi har litt sånn for upresist begrep om lav inntekten, og jeg er som mona er veldig opptatt av inntektssikring, og det er klart at skal vi ha en type inntektssikring, så må vi i alle fall sørge for at vi har et inntektsbegrep som sier noe om om lavinntekt og som er en sånn, skal vi si nødvendig grense for å kunne klare seg i hverdagen.

01:08:50 Iver Neumann0

Og og sifo og jeg har vel også jobbet ganske mye med å, og på en måte prøve å utvikle et sånn forbruksbasert inntektsmål da vedkommende kommer så veldig mye lengre.

01:09:02 Iver Neumann0

Men men men men det? Det gir i alle fall kanskje noe det gir en substansiell begrunnelse for å sette dette dette inntektsmålet dette eu målet er.

01:09:13 Iver Neumann0

Gå i detalj på det, ikke sant? Det er median, altså når vi da ser at når Portugal opplevde krise i midten av 2000 tallet, så sank andel fattige barn ganske radikal eller falt. Og det var jo fordi at medianinntektene gikk ned det samme, så vi på Island i totusenogåtte sånn at det er en sånn veldig sånn mekanisk kobling mellom mellom lavinntekt og og og inntektsnivået i Norge da.

01:09:40 Mira Aaboen Sletten

Men er det, er det de målene?

01:09:43 Mira Aaboen Sletten

Vi bruker som gjør at.

01:09:44 Mira Aaboen Sletten

Iver som innledet her i dag, blir oppstemt over.

01:09:51 Mira Aaboen Sletten

De resultatene vi finner eller er det?

01:09:53 Iver Neumann0

Ja, kanskje også. Det er jo noen ganger når vi da når er 100.000 fattige barn i Norge mm som lever under 60% av medianinntekten.

01:10:04 Iver Neumann0

Og når jeg da leser det, så tenker jeg at da er det fattige barn, det er barn som har det ille, og de har det så ille at vi må hjelpe dem.

01:10:12 Iver Neumann0

Og når vi da går inn og ser på forskningen, så ser vi det at det er jo på langt nær de som lever under denne grensen som har.

01:10:20 Iver Neumann0

Og da tenker jeg ikke sant og så det det blir noe sånn assosiasjoner. Det 10% fattige barn gir noen sånne uheldige assosiasjoner og derfor så nå så blir vel litt overrasket over at ikke det er noe man klarer sammenhenger.

01:10:35 Mira Aaboen Sletten

Kanskje mona har lyst til å utdype på det som har jobbet nettopp med med maling eller den der sammenhengene mellom de mer registerdataene vi har på lavinntekt og situasjonen for barn og unge, både fra deres perspektiv og fra foreldrenes.

01:10:49 Mona Sandbæk

Ja nei, først må jeg bare si at jeg er jo også for.

01:10:52 Mona Sandbæk

Å styrke foreldrenes økonomiske.

01:10:57 Mona Sandbæk

Men jeg er også for å kompensere tiltak. Jeg er ikke en person som sier bare en ting, det er flere, bare si det at dem trenger begge deler.

01:11:05 Mona Sandbæk

Men jeg synes at inntektssituasjonen til til foreldre i denne gruppen er oversett, og det vil jeg. Nå fikk jeg noe anledningen til å bøte litt på, altså det er utrolig hvor mye litteratur det er om hvordan man skal måle fattigdom.

01:11:21 Mona Sandbæk

Det ante, jeg ikke før jeg begynte med det selv. Det var liksom bøker på bøker, og det er komplisert. Jeg deler dine synspunkter på ulempene ved det målet vi har i dag.

01:11:31 Mona Sandbæk

Fordelen med det målet er at de krever at, eller det tvinger.

01:11:34 Mona Sandbæk

Oss til hele tiden.

01:11:35 Mira Aaboen Sletten

Nei nærmere.

01:11:37 Mona Sandbæk

Nærmere tvinger oss til hele tiden å være oppmerksom på utviklingen i Norge. Altså det tenker jeg ja, kanskje er ikke alle fatter jeg, men det når det tallet.

01:11:50 Mona Sandbæk

Stadig blir fler, så blir vi tvunget til å diskutere det og forholde oss til det sånn at det er en for.

01:11:58 Mona Sandbæk

Og for meg så er det da slik at jeg forventer allikevel ikke ut fra det jeg sa i stad om at situasjonen er forskjellig.

01:12:03 Mona Sandbæk

Det er jeg helt enig, og derfor forventer jeg ikke at alle skal få det dårlig. Men jeg synes jo du var veldig klar på at at du synes resultatene var nedslående sånn at dette er jo noe godt for oss å være litt oppmerksom på.

01:12:17 Mona Sandbæk

Jeg er dette bra.

01:12:18 Mona Sandbæk

Resultater eller når vi kan se de gjennomgangene deres, for da kjente jeg også at at.

01:12:24 Mona Sandbæk

Det er ikke bare bare å være fattige og i tillegg stå utenfor disse oppfordringene, så dette var et typisk sånn. Ja, det er vanskelig svar. Altså. Det er fordeler, synes jeg mer lavinntektsgrensen vi har.

01:12:36 Mona Sandbæk

Og vi kan likevel ikke tro at den kanskje fanger.

01:12:39 Mona Sandbæk

Er alt? Altså vi må.

01:12:41 Mona Sandbæk

Ha flere mål tenker jeg ja.

01:12:44 Mira Aaboen Sletten

Takk vil noen andre utdype, eller?

01:12:47 Mira Aaboen Sletten

Nei, jeg tenkte jeg også skulle ta tak i.

01:12:51 Mira Aaboen Sletten

Det her utdypet litt først.

01:12:53 Iver Neumann0

Altså, vi må jo ha i alle fall.

01:12:54 Mira Aaboen Sletten

Sånn kan du ta en?

01:12:55 Iver Neumann0

Nærmere, eller hvis vi snakker om inntektssikring, så må vi i alle fall ha beregnede inn. Altså hvis vi skal overføre midler til de fattige for å si det sånn, så må de også overføre konkrete beløp. Og da overfører vi ikke 60% av medianinntekten til alle som har fått, ikke sant?

01:13:13 Iver Neumann0

Sånn at det er noe med å være litt sånn konkret og litt spesifikt i forhold til når vi snakker om lav.

01:13:18 Iver Neumann0

Inntekt men det er helt enig i at lav inntektsmålet er effektivt mål, og det sier noe om utviklingen av ulikhet, og det identifiserer også 2 ganske store problemer med den norske velferdsstaten. Det ene er enslig forsørger.

01:13:34 Iver Neumann0

Som er overrepresentert, og det sier meg noe om at det her det skal jeg si noen strukturelle problemer i forhold, altså velferdsstaten fungerer ikke i forhold til enslige foreldre.

01:13:45 Iver Neumann0

Det er for mange av dem som som som har problemer, og det er strukturelt problem i forhold til innvandrere.

01:13:51 Iver Neumann0

Sånn at det er ikke bare snakk om å ha noen kompenserende tiltak og for de enkelte, men det er faktisk snakk om å gjøre noe om hvordan den norske velferdsstaten fungerer i forhold til.

01:14:01 Iver Neumann0

Og kanskje først og fremst kvinnelige enslige forsørgere. Det er jo de som er utsatt.

01:14:06 Iver Neumann0

Så så, så det er sammensatt, og jeg er ikke mot dette inntektsbegrepet, men jeg er mot å kalle 60% av medianinntekten for fattigdom, for da er det sånn som Stein ringen sier at vi forventer at folk har fattige at de faktisk også da lever som fattige at de har problemer med å skaffe seg ressurser fordi de ikke har tilstrekkelig med inntekt og flertallet. Det store flertallet av de som befinner seg faktisk det store flertallet av de som befinner seg under 60% av medianinntekten.

01:14:34 Iver Neumann0

Lever ikke og oppfører seg ikke som fattige.

01:14:37 Mira Aaboen Sletten

Hvis vi tar tak i det her med hva, hva inntekt betyr hva penger betyr da litt mer krister du?

01:14:47 Mira Aaboen Sletten

Hvis vi skal ta tak i noe av det som er aktuell i den politiske debatten i dag neste år, så skal barnetrygden økes for første gang siden nittennittiseks og.

01:15:01 Mira Aaboen Sletten

For selve KR.

01:15:02 Mira Aaboen Sletten

F er på en måte et viktig argument bak.

01:15:04 Mira Aaboen Sletten

Dette vært.

01:15:05 Mira Aaboen Sletten

Å redusere barnefattigdommen.

01:15:08 Mira Aaboen Sletten

Og du snakker tidligere i dag om hva forskningen sier om betydningen av penger i seg selv, basert på det du vet fra fra forskningen, hva tenker du at vi får ut av å gi litt mer penger til barnefamiliene på denne måten?

01:15:26 Christer Hyggen

Litt vanskelig å være vel kanskje begrensa hva man kan oppnå.

01:15:30 Christer Hyggen

Med er det?

01:15:31 Christer Hyggen

80 kroner i måneden eller noe sånt noe, men.

01:15:34 Christer Hyggen

Det er jo.

01:15:34 Christer Hyggen

Det er et viktig signal. Et viktig signal om at vi tenker at.

01:15:38 Christer Hyggen

Penger betyr noe.

01:15:40 Christer Hyggen

Det kan kanskje vi vet jo at dette med ustabil og uforutsigbar inntekt er viktig for grad av familiestress, så hvis dette kan føre til en økt stabilitet eller forutsigbarhet i inntektene i familien, så tenker jeg det kan kan absolutt være være positivt.

01:16:01 Mira Aaboen Sletten

Ja bare se den videre til.

01:16:04 Mona Sandbæk

Jeg vil gjerne ta meg.

01:16:05 Mona Sandbæk

Til noe annet? Ja.

01:16:08 Mira Aaboen Sletten

Vi kan kan høre, er det noen spørsmål fra salen ikke?

01:16:13 Mira Aaboen Sletten

Ingen som har tegnet.

01:16:14 Mira Aaboen Sletten

Seg ennå.

01:16:15 Mira Aaboen Sletten

Ja vi kan ta et spørsmål fra salen, og så kan vi.

01:16:18 Mira Aaboen Sletten

Ta det.

01:16:19 Mira Aaboen Sletten

Ditt innlegg mona.

01:16:23 Iver Neumann1

Vær så god. Nei, ja, er den.

01:16:26 Mira Aaboen Sletten

På ja, bare bare spesielt spørsmål.

01:16:28 Mira Aaboen Sletten

Du ja.

01:16:30 Iver Neumann1

Takk for en veldig fin gjennomgang. Vi skal bli veldig spennende å lese denne rapport.

01:16:35 Iver Neumann1

Det hadde lyst til å høre om blitt. Hva har dette med med dette målet? 60% så vidt jeg husker, så er det ikke et mål på fattigdom, men på risiko for fattigdom og det og mens eu opererer med 50% altså. Men det jeg lurer på hvor på denne skalaen er det, har dere sett noe på hvor de de som er under befinner seg, altså er det sånn at de ligger på hvor mange ligger på 20% og av medianinntekten for det vil jo være interessant å se om det er nå snakker vi nærmest om alle befinner seg oppe under 60%.

01:17:09 Iver Neumann1

Og det jeg og det. Det er kanskje en svakhet med målemetoden eller de data man har, men det kunne være interessant å høre om dere ser noen forskjeller ut fra hva inntekten faktisk består i.

01:17:22 Mira Aaboen Sletten

Ja spørsmålet gjaldt også, hvordan er fordelingen i den gruppen som ligger under 60% av medianinntekt?

01:17:31 Iver Neumann0

Husker ikke konkret vurdering av eller fordeling av menn er klart at jo lavere ned på denne stigen. Du er jo, og det er det forskning på når jeg ligger på 50% av medianinntekten eller 40% av medianinntekten er vel ned på 30% av medianinntekten, så fanger du.

01:17:47 Iver Neumann0

Så fanger du ganske mange. Problemet er jo det at også med 60% av medianinntekten så er det en god del barn, og spesielt barn og unge som har hvor familien har en inntekt over, men som likevel opplever altså det vi da kaller fattigdoms tilstander eller deprisjoner sånn at det er egentlig vanskelig å bruke inntekt for på en måte å fange opp fange opp. De ble alle de problematiske sidene ved ved barn og unge, og så det med med med med.

01:18:17 Iver Neumann0

Risiko for fattigdom og permanent eller å å.

01:18:21 Iver Neumann0

Og og fattigdom eu har jo og Norge og.

01:18:24 Iver Neumann0

Så vi har lavinntekt. Det er 60% av medianinntekten, og så har vi vedvarende lavinntekt som er da at du har vært i den situasjonen i 2 år i en sammenhengende treårsperiode. Jeg er enig med jens bunche, en kollega meg i Danmark, som også har gjort en studie om om barnefattigdom, og han setter grensen ved ett år fordi vi snakker om barn.

01:18:46 Iver Neumann0

Så er 3 en treårsperiode en lang periode for å si det sånn så, men det er nå så, men jeg mener vel sånn i utgangspunktet at det er feil som byrå i og for seg altså Statistisk sentralbyrå og og sette likhetstegn mellom lavinntekt, enten det er vedvarende eller vanlig lavinntekt med fattigdom.

01:19:04 Iver Neumann0

Men det er jo det som blir gjort, ikke sant? Og da får du disse assosiasjonene som gjør at du får noen sånne rare forventninger, og jeg synes også som som som han fra Tøyen her.

01:19:17 Iver Neumann0

Jeg synes at den studiene viser at det er ganske skremmende bilde.

01:19:22 Iver Neumann0

Men samtidig så har du liksom en forestilling om, at det er så mange at at problemet kanskje var enda større enn det det er, så det er noe med hvilke forventninger en hadde i utgangspunktet om dette er ille eller, eller om det er bra og jeg er helt enig i.

01:19:36 Taler 2

Ja, jeg skal nå jeg.

01:19:37 Iver Neumann0

Det er ille klart det er.

01:19:40 Mira Aaboen Sletten

Tenker, jeg vente litt med ditt innlegg, for jeg vil ha med resten av panelet her inn i debatten.

01:19:47 Mira Aaboen Sletten

Jeg tenker altså barnetrygd er jo en type universell ordning, men en annen måte å tenke universelle tiltak på. Det er jo støtte åpne, åpne møteplasser og billig eller gratis fritidstilbud, gratis kjernetid i barnehagen, gratis aktivitet, skole eller skolefritidsordning.

01:20:10 Mira Aaboen Sletten

Og i Oslo så har jo byrådet på en måte valgt å støtte sånne typer tiltak i enkelte utsatte bydeler, mens andre bydeler ikke prioriteres på samme måte.

01:20:21 Mira Aaboen Sletten

Så her er det politisk uenighet, og at vi skal ikke gå inn.

01:20:23 Mira Aaboen Sletten

I den debatten, men jeg?

01:20:25 Mira Aaboen Sletten

Tenkte vært interessant å høre.

01:20:27 Mira Aaboen Sletten

Hva du inngår og og du reinert.

01:20:31 Mira Aaboen Sletten

Som har erfaringer fra det?

01:20:32 Mira Aaboen Sletten

Feltet mener om den typen universelle eller geografisk spesifikke tiltak, kontra at man er mer målrettet på de enkeltindividene som på en måte trenger hjelp eller enkeltfamiliene.

01:20:49 Mira Aaboen Sletten

Man kan kanskje begynne med deg, reinert?

01:20:53 Reinert Mithassel

Ja, jeg tenker at det er veldig fint som det kan være både og da, men men vi så en drastisk endring på Tøyen.

01:21:01 Reinert Mithassel

Det at byrådet gikk inn og sa det er gratis aks altså som er fritidstilbudet etter skolen fra første til fjerde klasse, og nå har vi holdt på noen år og begynner å få de som våre besøkende til biblioteket som har en tiårsgrense, altså man.

01:21:15 Reinert Mithassel

Må ha begynt i femte klasse.

01:21:17 Reinert Mithassel

Og vi ser jo kompetansen er vesentlig annerledes. Selvbilde og egen verden er høyere ved at man har vært igjennom aks tidligere, så var det da at dette er ikke mye penger. Hva koster da 1000 kroner i sesongen eller noe sånt noe for for ax der omkring og men da var det kanskje 5 8% du husker kanskje tallene som faktisk gikk på aks av de som bodde av de som gikk på.

01:21:41 Reinert Mithassel

En skole, så så mye har det å si når nå er gratis så er det 95% av barna som går på aks etter skoletid, og det er der man lærer å være folk, ikke sant?

01:21:51 Mira Aaboen Sletten

Men hvor viktig er det at at det på en måte er et tilbud for alle i et nærmiljø i stedet for å gå på de familiene?

01:21:58 Reinert Mithassel

Jeg tror det er kjempeviktig. Jeg også at at det er man føler seg lik de andre, ikke sant? For hvis man er den som får oppfølging fra et kommunalt system, så føler man seg enda mer annerledes, og man blir også sett på som mer.

01:22:12 Reinert Mithassel

Ja svakere da ikke sant da oppstår stigma igjen, men hvis alle får det samme, så så er vi.

01:22:17 Reinert Mithassel

Ikke det da, så jeg tror at det.

01:22:20 Reinert Mithassel

Det er veldig viktig side av det.

01:22:23 Mira Aaboen Sletten

Inngår vil du utdype noe på det?

01:22:26 Ingar Brattbakk

Ja, jeg er veldig enig i alt du har sagt, egentlig fordi jeg tror det å styrke de felles arenaene som gjør at alle kan møtes og og forhindre den stigmatiseringen av enkeltindivider og grupper er veldig viktig så, men når det gjelder sånn hvis vi løfter blikket og ser ut som på områdesatsinger generelt, så tror jeg ikke det er den eneste løsningen for byen altså.

01:22:48 Ingar Brattbakk

Det er et kompenserende tiltak i de områdene der det kanskje er størst utfordringer.

01:22:53 Ingar Brattbakk

Og så finnes det jo selvfølgelig også tiltak som går til enkeltindivider og familier, som for eksempel barnetrygd eller altså som eller andre sosialhjelp eller tiltak som som som hjelper enkeltindivider. De er universelle i sin form på en måte. Men ja.

01:23:11 Ingar Brattbakk

Men så jeg tenker ikke at bare geografiske.

01:23:15 Ingar Brattbakk

Tiltak er det som gjelder.

01:23:18 Ingar Brattbakk

Men jeg har. Jeg tror at det å bygge på en måte tilhørighet og stolthet og samhold mellom de som bor i et nabolag da er er noe som kommer alle til gode, og det ser vi i den forskningen som er gjort på relativ deprivasjon at det å være inkludert er veldig viktig når man sammenligner seg veldig ofte med de som er rundt den. Og det å.

01:23:42 Ingar Brattbakk

Faller utafor da er.

01:23:44 Ingar Brattbakk

Ganske belastende ja.

01:23:49 Mira Aaboen Sletten

Er det noen som vil kommentere situasjonen for for de barna og ungdommene som vokser opp i? Ja, mer bemidlet nabolag da som som på en måte ikke nyter godt av disse ordningene. Er det noen som har noen refleksjoner rundt det eller hvilken?

01:24:06 Mira Aaboen Sletten

Hvordan vi kan.

01:24:13 Mira Aaboen Sletten

Ingen i salen heller. Nei, da var jeg ordet til deg, mona.

01:24:21 Mona Sandbæk

Jeg hadde lyst til å fremheve noen flere av funnene fra rapporten deres. Dere løfter jo fram ungdom og peker på at det kan være behov for å rette en mer oppmerksomhet mot dem, og det tror jeg er veldig riktig. Mye av satsingen har vært rettet mot vind.

01:24:37 Mona Sandbæk

Barn, og det kan er ikke så vanskelig å tenke seg at det ikke blir noe mindre sårbart å være fattig etter hvert som man vokser til. Så det synes jeg er bra også det samme at dere peker på dette med familier med stabil ustabil inntekt fordi det er det er om dette spørsmålet om hvor mange er over og under 60%. Det er også sånn mange beveger seg litt over, men ikke.

01:25:00 Mona Sandbæk

Veldig mye, så vi en oppfølgingsstudie fra barns levekår, og da er det interessant, hva?

01:25:05 Mona Sandbæk

Betyr det når?

01:25:06 Mona Sandbæk

Det er bare litt over det også disse som går opp og ned, så det med ustabil inntekt er viktig, og så tenkte jeg på dette med nabolag da vi arbeidet med barns levekår prosjektet i den første rapporten, så skrev kari stefansen mye om.

01:25:23 Mona Sandbæk

Ulempene ved leieboliger og jeg vil ikke si at det var ukjent, men det var kanskje ikke så systematisk dokumentert da det er veldig likt det som du som dere beskriver, altså det at det fortsatt er så belastende å bo i leieboliger og boligsituasjonen hvor mye den har å bety det er det kan nesten ikke bli tydeliggjort nok synes jeg. Ja, da har vi et spørsmål fra salen.

01:25:50 Mira Aaboen Sletten

Vil du si hva det? Hva du heter og.

01:25:52 Espen Dahl

Hvor du kommer fra? Ja Espen dahl jeg jobber her på Oslo met 1000.

01:25:56 Espen Dahl

Takk for flotte innledninger. Jeg gleder meg til å se på rapporten. Jeg lurte littegrann på på, altså forholdet mellom mellom forskning og politikk, så jeg vil liksom jeg vil fremme en kanskje en litt sånn uærbødige påstand, og så får dere kommentere den som dere vil. Men altså, det er det at fattigdom eller av inntekt. Det er egentlig en sosial eller en politisk konstruksjon.

01:26:18 Espen Dahl

Det vi fikk det dere finner i forskningen, det er egentlig gradienter. Det er systematisk sosial ulikhet eller inntektsulikhet. Det er det dere finner, ikke sant? Krister du snakket om, er det gradienter eller er det terskler? Jeg mener at siden Peter tonstad skrev boka si fireogsytti eller 72 eller når det var så

man lett etter den terskelen man finner den ikke. Det er gradienter over hele fjøla uansett hva slags avhengig variabel du ser på om det er helse eller deltakelse eller arbeidsdeltakelse.

01:26:48 Espen Dahl

Eller hva det nå måtte være, så er det gradient.

01:26:51 Espen Dahl

Så på en måte. Det er på en måte det er funnene, og så er det politikerne som egentlig har bestemt at det er lav inntekt som på en måte er vår vår vår målgruppe.

01:27:01 Espen Dahl

Det er dem vi skal gjøre noe med, så det betyr jo det at da isolerer man ikke sant alle som ligger over hvis du ser på helse for eksempel, så finner du en veldig bratt gradient helt opp til du kommer til til medianen, ikke sant? Og deretter begynner å flate ut, men det betyr da liksom at der er det nå.

01:27:17 Espen Dahl

Ja så, så det var egentlig det man burde gjøre noe med hvis han virkelig ønsker å gjøre noe med de problemene som lav inntekt skaper, så det er det er det er ulikheten som er problemet mens og som er på en måte det dere finner i studiene deres, så vidt jeg kan skjønne Kristian nevnte det flere ganger.

01:27:34 Espen Dahl

Det er gradienter, men så på en måte er dere tvunget til å se på fattigdom som er en politisk konstruksjon?

01:27:41 Mira Aaboen Sletten

Takk vil du kommentere det Christer?

01:27:47 Christer Hyggen

Nei, jeg tror det er en den gangen skal versjon jeg ikke.

01:27:48 Taler 2

Ja ja.

01:27:51 Iver Neumann0

Nei vi helt enig med Espen er. Det er en politisk konstruksjon, og det er vel ikke å gi og for seg vært det som.

01:27:59 Iver Neumann0

Har vært mitt korstog mot mot denne lavinntektsgrensen.

01:28:03 Iver Neumann0

Det er jo at det er et en politisk definert grense og det som er et problem, altså når vi snakker om da tiltak altså avdempe.

01:28:11 Iver Neumann0

Mot fattigdom altså det er jo som regnet viser altså ikke sant altså det det funker II nærmiljøet og tiltakene fungerer, men du ser.

01:28:21 Iver Neumann0

Jo ikke det?

01:28:21 Iver Neumann0

På på den offisielle statistikken blir ikke færre fattige barn om om om barn som går på på på på på biblioteket på Tøyen har økt sin kompetanse, ser det i.

01:28:33 Iver Neumann0

Sånn at den konstruksjonen er viktig, og samtidig så gir det noen sånne assosiasjoner om en elendighets tilstand i Norge som som som som som ikke er.

01:28:42

Der da ja vi.

01:28:43 Mira Aaboen Sletten

Må dessverre avslutte denne debatten, men diskusjonen fortsetter nok videre.

01:28:50 Mira Aaboen Sletten

Hvis vi takk til innlederne og deltagerne i panelet vårt.